Deloitte.

Gemeente Kerkrade

Gemeente Kerkrade

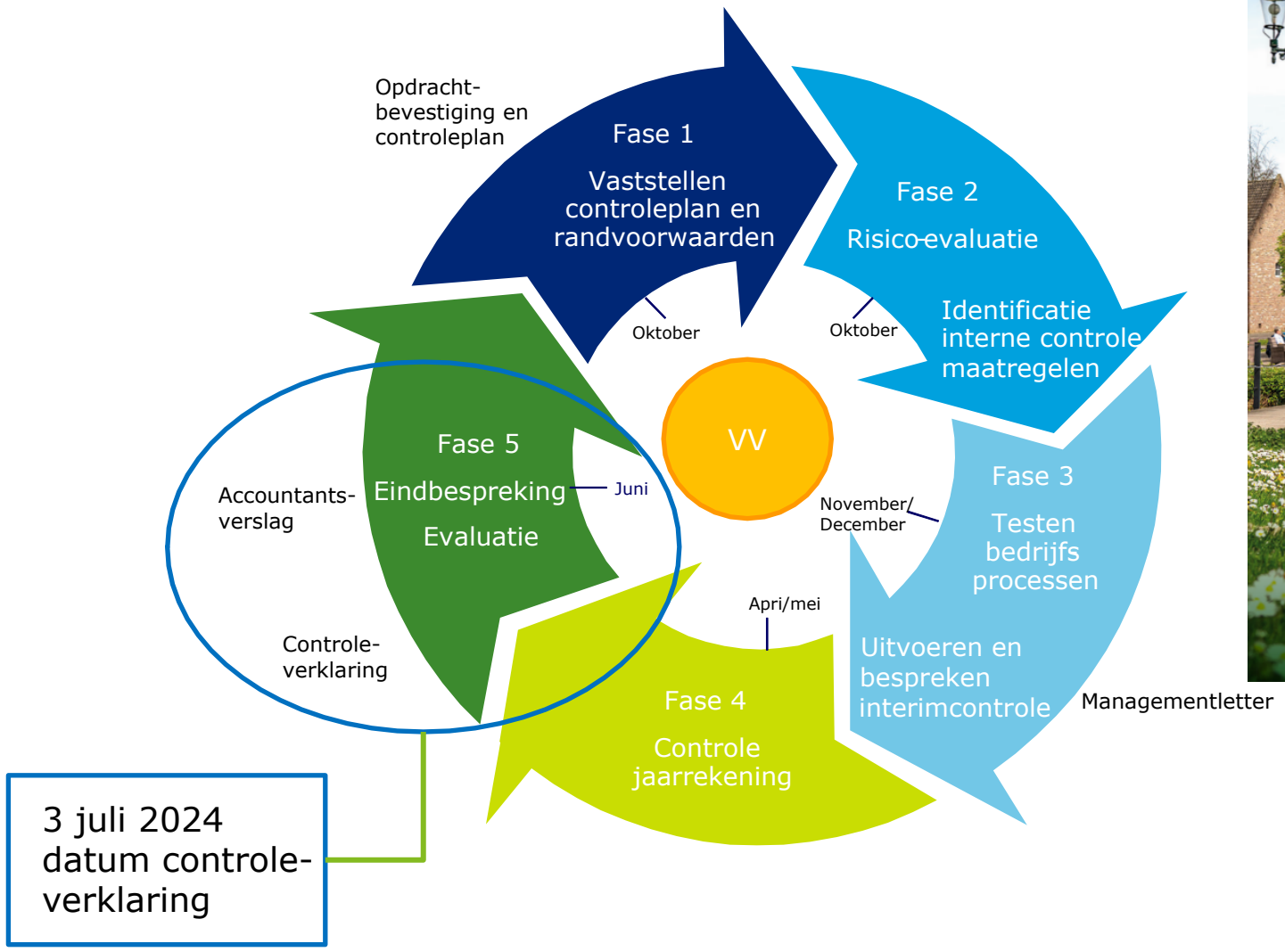
Controle jaarrekening 2023

Kerkrade
25 juni 2024

Lotte Tholen
Jeroen Geurts
Rein-Aart van Vugt

Deloitte.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Goedkeuringstoleranties

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 2,4 miljoen
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten	€ 7,2 miljoen

Wet- en regelgeving
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- Normenkader gemeente Kerkrade
- Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV)

Algemeen

Stand van zaken:

Controle vrijwel afgerond.

Oordeel:

- Goedkeurende controleverklaring voor getrouwe beeld.

Opmerking verloop controle:

- De controle over boekjaar 2023 was uitdagend, zowel voor de gemeente als voor Deloitte. De oorzaken hiervan hebben met name gelegen in het toenemende aantal SiSa-regelingen, capaciteitsdruk en de rechtmatigheidsverantwoording. Door een flexibele inzet van beide kanten, betere en tijdige afstemming, betrokkenheid directie en proceseigenaren hebben wij de controle over 2023 kunnen afronden.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Algemeen

Bevindingen:

- De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
- Ongecorrigeerd controleverschil inzake het niet opnemen van aanvullende bijdrage in het resultaat van een verbonden partij (vanwege late bekendheid bijdrage) voor een bedrag van € 144.000.
  Wel opgenomen in de resultaatbestemmingen, dus in resultaat na bestemming wel rekening mee gehouden.
- Er zijn geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude.
- Geen bevindingen ten aanzien van Wet Normering Topfunctionarissen.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Sociaal Domein en Sisa

Sociaal domein

- Geen onzekerheden uitvoering Wmo en Jeugdwet
- Opvolging Tozo IB-signalen
- Statische toets voorziening debiteuren sociale zaken uitgevoerd

Single information, Single audit (SISA)

Ook ten opzichte van voorgaand boekjaar is in de jaarrekening van uw gemeente weer een fors aantal nieuwe SiSa-regelingen opgenomen.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Interne beheersing

Algemeen

Bedrijfsvoering is een kerntaak en vormt een integraal onderdeel van het realiseren van uw doelstellingen en activiteiten.

In 2023 is de ambtelijke en bestuurlijke aandacht voor het toekomstbestendig maken van de bedrijfsvoering verder doorgezet. In samenhang hiermee zijn ook een aantal maatregelen getroffen om een aantal aspecten van bedrijfsvoering, in kaderstelling en monitoring in de 2e lijn te versterken.

Specifiek

Er zijn ten opzichte van vorig jaar al diverse procesverbeteringen geïmplementeerd.

De belangrijkste resterende verbeterpunten betreffen: het proces sociale zaken, de Wmo, subsidies (o.a. SiSa-verantwoording).

© 2024 Deloitte The Netherlands

Rechtmatigheid

Vanaf het boekjaar 2023 is het college verplicht in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen, waarin het zich verantwoordt over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (inclusief begrotingsrechtmatigheid).

Begrotingscriterium

		Begroot	Gerealiseerd	Overschrijding	Onderschrijding
Programma 0	Baten	€ 152.074	€ 152.292	€ 218	
	Lasten	€ 7.558	€ 7.457		€ 101
Programma 0 - diverse	Baten	€ 2.156	€ 2.197	€ 41	
	Lasten	€ 31.603	€ 31.702	-€ 99	
Programma 1	Baten	€ 1.470	€ 2.718	€ 1.248	
	Lasten	€ 7.361	€ 8.678	-€ 1.317	
Programma 2	Baten	€ 528	€ 529	€ 1	
	Lasten	€ 8.646	€ 8.645		€ 1
Programma 3	Baten	€ 2.155	€ 2.130		-€ 25
	Lasten	€ 2.817	€ 2.822	-€ 5	
Programma 4	Baten	€ 2.992	€ 2.975		-€ 17
	Lasten	€ 6.785	€ 6.770		€ 15
Programma 5	Baten	€ 2.618	€ 2.534		-€ 84
	Lasten	€ 16.170	€ 16.079		€ 91
Programma 6	Baten	€ 34.218	€ 38.812	€ 4.594	
	Lasten	€ 116.110	€ 116.314	-€ 204	
Programma 7	Baten	€ 14.671	€ 14.774	€ 103	
	Lasten	€ 13.847	€ 13.952	-€ 105	
Programma 8	Baten	€ 3.672	€ 5.225	€ 1.553	
	Lasten	€ 7.590	€ 7.588		€ 2
Totale afwijkingen	**Baten**			**€ 7.758**	**-€ 126**
	Lasten			**-€ 1.730**	**€ 210**

Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium

- Misbruik & Oneigenlijk gebruik bijstandsuitkeringen ter hoogte € 410.962 euro (bruto). Dit betreffen bijstandsuitkeringen die, achteraf gezien, ten onrechte uitgekeerd zijn en die teruggevorderd zijn geworden.

Conclusie en bevindingen

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Resultaat

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2023 bedraagt € 4,2 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 2,9 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 circa € 7,1 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Resultaat en vermogen

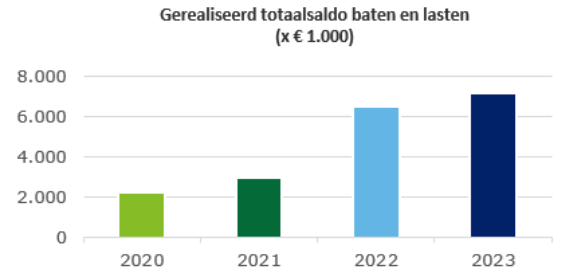
Eigen vermogen (x € 1.000)	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	**51.176**	**41.437**	**31.934**	**25.963**
Mutaties reserves - goedgekeurd door de raad	-2.956	3.223	6.517	3.721
Gerealiseerd resultaat	7.134	6.516	2.986	2.250
Eigen vermogen per 31 december	**55.354**	**51.176**	**41.437**	**31.934**

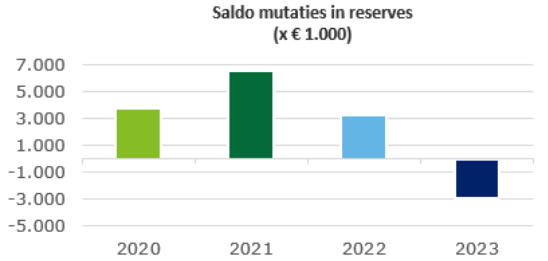
De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2023 circa 24,1% van het balanstotaal (ultimo 2022: 19,7% van het balanstotaal) en is verbeterd ten opzichte van 2022.

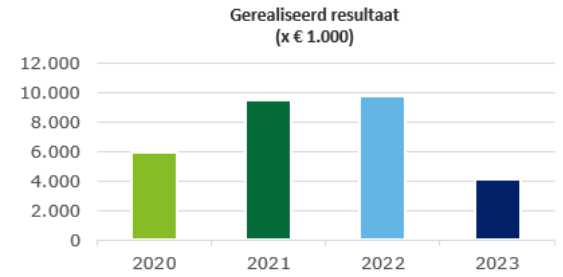
© 2024 Deloitte The Netherlands

Exploitatie

Exploitatieresultaat (x € 1.000)	
Totale baten	224.187
Totale lasten	220.008
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**4.179**
Af: stortingen in reserves	-19.150
Bij: onttrekkingen aan reserves	22.106
Saldo mutaties reserves - goedgekeurd door de raad	2.956
Gerealiseerd resultaat	**7.134**

De grootste voordelen ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door:

1. Compensatie Oekraïne/vluchtelingen (€ 3,6 miljoen)
2. Inkomensregelingen (€ 1,0 miljoen)
3. Vrijval voorziening ontwikkeling d'r Pool (€ 0,9 miljoen)

© 2024 Deloitte The Netherlands

Exploitatie

LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD	REK.	BEGR.			REK.
	2022	Primair 2023	1e formele bijstelling 2023	Actuele begroting 2023	2023
TOTAAL LASTEN	174.724	158.314	192.482	186.884	188.306
TOTAAL BATEN	209.445	186.612	206.005	214.398	221.990
SALDO LASTEN EN BATEN	34.721	28.298	13.523	27.514	33.683
TOTAAL DIVERSE LASTEN	26.850	30.065	31.589	31.603	31.702
TOTAAL DIVERSE BATEN	1.868	916	1.777	2.156	2.197
SALDO LASTEN EN BATEN	-24.982	-29.149	-29.812	-29.447	-29.505
RESERVES					
Vermeerderingen	16.834	3.380	12.222	19.153	19.150
Verminderingen	13.611	4.230	28.512	21.311	22.106
SALDO MUTATIES RESERVES	-3.223	851	16.289	2.159	2.956
0.11 RESULTAAT	6.516	0	0	225	7.134

© 2024 Deloitte The Netherlands

Deloitte.

Gemeente Kerkrade

Exploitatie
* € 1.000

LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD	REK.	BEGR.			REK.
		Primair	1e formele bijstelling	Actuele begroting	
	2022	2023	2023	2023	2023
TOTAAL LASTEN	174.724	158.314	192.482	186.884	188.306
TOTAAL BATEN	209.445	186.612	206.005	214.398	221.990
SALDO LASTEN EN BATEN	34.721	28.298	13.523	27.514	33.683

2 3

TOTAAL DIVERSE LASTEN	26.850	30.065	31.589	31.603	31.702
TOTAAL DIVERSE BATEN	1.868	916	1.777	2.156	2.197
SALDO LASTEN EN BATEN	-24.982	-29.149	-29.812	-29.447	-29.505

2 3

RESERVES					
Vermeerderingen	16.834	3.380	12.222	19.153	19.150
Verminderingen	13.611	4.230	28.512	21.311	22.106
SALDO MUTATIES RESERVES	-3.223	851	16.289	2.159	2.956
0.11 RESULTAAT	6.516	0	0	225	7.134

Toename begrote lasten
Toename gerealiseerde lasten

2 + € 30.108 (15,9%)
+ € 31.629 (16,7%)

N € 1.521

Toename begrote baten
Toename gerealiseerde baten

3 + € 29.026 (15,4%)
+ € 36.659 (19,5%)

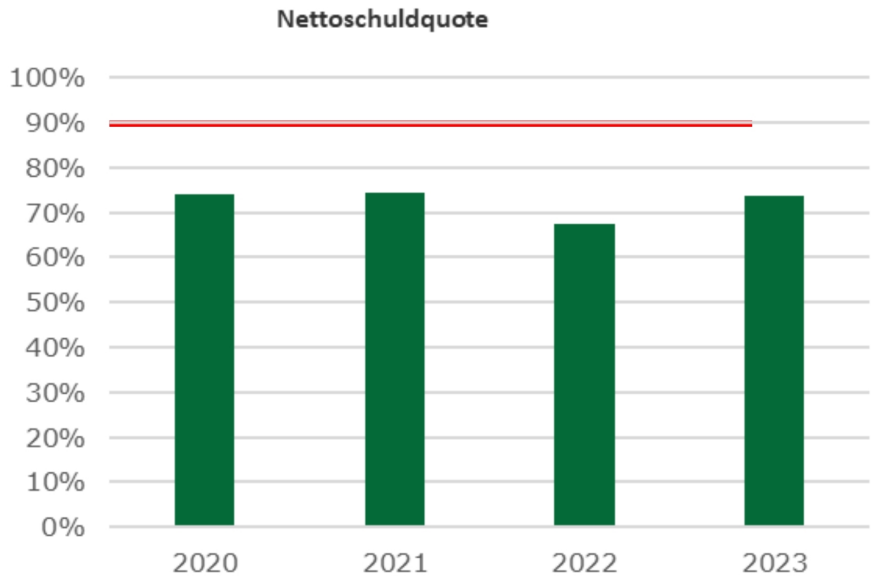
V €7.633

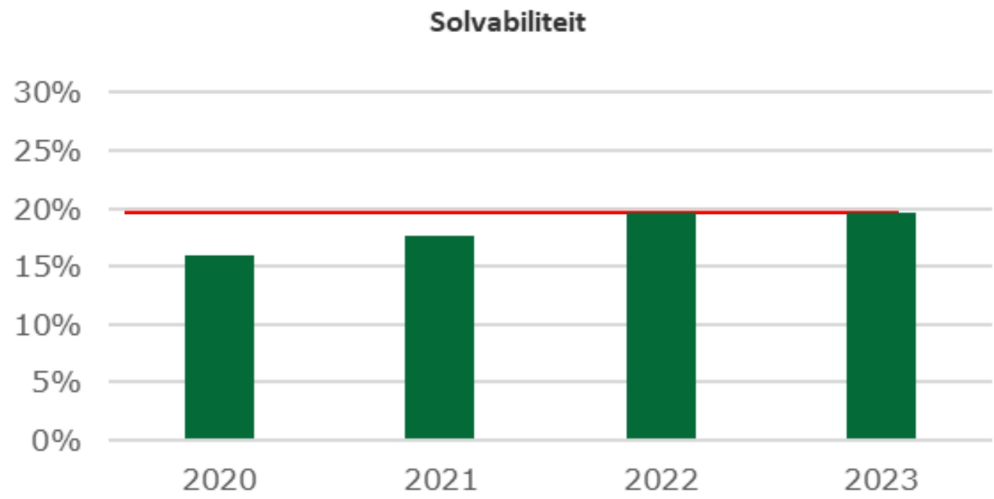
Voordelig verschil saldo van baten en lasten

begroot € -/- 1.933; realisatie € 4.178 1

© 2024 Deloitte The Netherlands

Ratio's

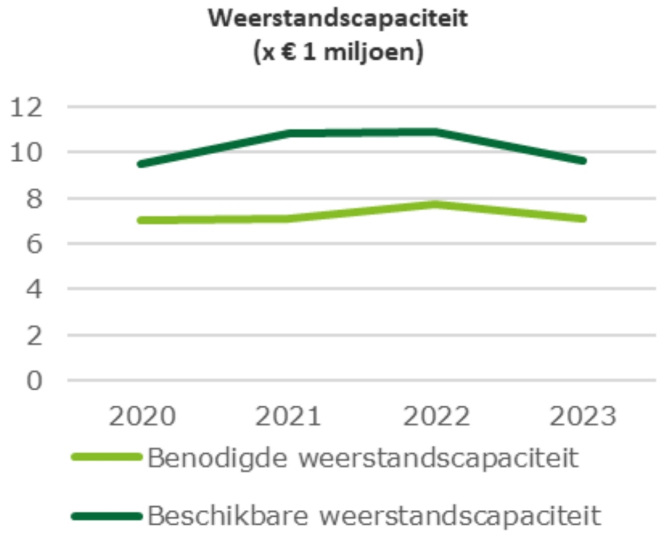

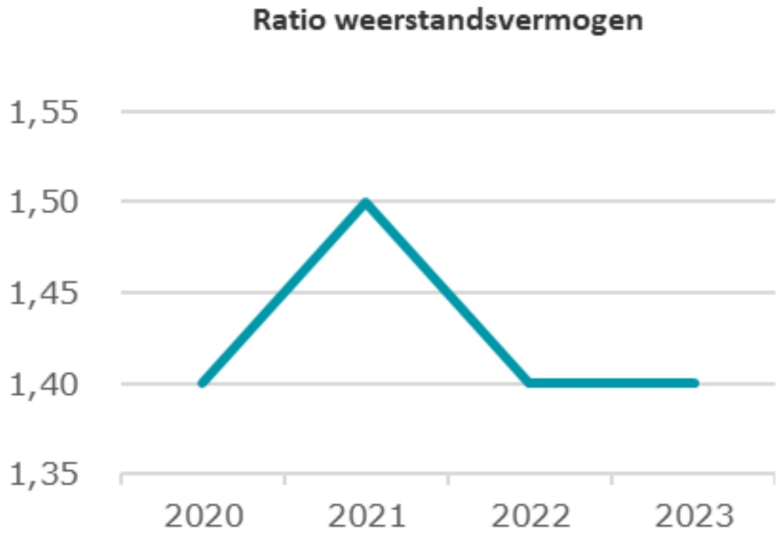

Kengetallen *Ultimo jaar in %*		2022 REK	2023 BEG	2023 REK
1a	Netto schuldquote	67,4	98,8	73,7
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53,8	83,2	60,2
2	Solvabiliteitsratio	19,7	12	19,7
3	Grondexploitatie	-/- 0,8	0,0	0,2
4	Structurele exploitatieruimte	0,9	1,6	0,6
5	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	121,7	109,1	98,3

© 2024 Deloitte The Netherlands

Weerstandsvermogen

- De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 9,6 miljoen (2022: € 10,8 miljoen). Het berekende bedrag voor risico's bedraagt € 7,1 miljoen (2022: € 7,7 miljoen).
- We merken op dat de beschikbare weerstandcapaciteit toereikend is om de risico's af te dekken.
- De ratio weerstandsvermogen bedraagt voor 2023 1,40 en is ook toereikend.

© 2024 Deloitte The Netherlands

Deloitte.

Gemeente Kerkrade

Bouwgronden in Exploitatie

De balanspost met belangrijke schattingselementen in de jaarrekening van de gemeente Kerkrade betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties).

4. VOORRADEN			1.1.2023	Investering	Inkomsten	Winst-uitname	31.12.2023
b	t1	01. Rodaboulevard	-819	34	-12	630	-167
b	t2	19. Heerlenersteenweg	0	590	-590		0
b	t3	30. Centrumplan	0	11	-51	40	0
b		40. Kloosterpark Pannesheide	-2				-2
b		41. Teutelebroekstr / Kerkvoetpad	-41	1			-40
b	t4	51. Rolduckerstraat	-14			14	0
b	t5	72. Superlocal	365	66			431
b	t6	73. Zonstraat / Clausstraat	28	1	-28		1
	t7	74. Herstructurering D'r Pool	207	641			848
		Subtotaal	**-276**	**1.344**	**-681**	**684**	**1.071**
		Korrektie ivm Voorz. Proj., tw:					
	t2	19. Voorz. Heerlenersteenweg	-3	3			0
	t6	68. Voorz. Zonstraat / Clausstraat	-13	11			-2
	t7	74. Herstructurering D'r Pool	-1.500			900	-600
		Korrektie	**-1.516**	**14**	**0**	**900**	**-602**
		Boekw gekorr met Voorz Proj.	**-1.792**	**1.358**	**-681**	**1.584**	**469**

bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	1.424	1.579	1.363	1.039	1.241
Resultaten Grondbedrijf	264	103	103	-	-
Erfpachtcanon gronden centrum	171	146	146	146	146
Invoering omgevingswet	-18	-	-	-	-
Kosten exploitatie fietsenstalling	-26	-26	-13	-	-
Indienstneming medewerkers D'r Sjalter	-54	-23	-	-	-
Juridische kosten bestemmingsplan Holzkuil	-	-50	-	-	-
Klooster Bleijerheide	-134	-195	-	-	-
Aankoop percelen Straterweg	-36	-	-	-	-
Afbouw centrum	-	-260	-	-	-
Bijdrage inrichting Innovatie HUB VIE	-52	-	-	-	-
Project Carisborg	31	31	31	31	31
Aankoop pand Einderstraat	-406	-	-	-	-
Bijdrage Martin Buber i.r.t. pand Einderstraat	-	25	25	25	25
Aanleg infra Rodaboulevard	420	-420	-	-	-
Herontwikkeling Niersprinkstraat 4a	-	516	-516	-	-
Bijdrage Stg. Koningin van de Vrede	-	-	-100	-	-
Wijkontwikkelingsprojecten*	-5	-63	-	-	-
Eindsaldo	**1.579**	**1.363**	**1.039**	**1.241**	**1.443**

© 2024 Deloitte The Netherlands

Deloitte.

Gemeente Kerkrade

Vragen?

© 2024 Deloitte The Netherlands